



Universiteit
Leiden
The Netherlands

**Donatella di Cesare, Gadamer. Ein philosophisches Porträt, Tübingen,
Mohr Siebeck, 2009**

Sneller, H.W.

Citation

Sneller, H. W. (2010). Donatella di Cesare, Gadamer. Ein philosophisches Porträt, Tübingen, Mohr Siebeck, 2009. *Tijdschrift Voor Filosofie*, 2, 389. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/15739>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/15739>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Donatella di Cesare, *Gadamer. Ein philosophisches Porträt*, Tübingen, Mohr Siebeck, 2009. 23x15,5, x-32x p., €23,-

De Leidse faculteit Geesteswetenschappen eert Gadamer, eind augustus 2010, met een internationaal symposium vanwege de vijftigste verjaardag van *Wahrheit und Methode*, en prompt verschijnen er her en der publicaties over deze grote continentale denker. De studie van Di Cesare is er één van. Ze biedt een prachtig overzicht over Gadamers leven en werk. Doordat Di Cesare in de jaren 90 in Heidelberg Gadamers assistent was, beschikt zij over waardevolle biografische informatie. Toch is dit boek niet enkel een biografie. Na een biografisch hoofdstuk volgt Di Cesare in haar hoofdstukken globaal de structuur van de grote parten uit *Wahrheit und Methode (kunst, verstaan)*, waarbij de bespreking van het laatste part, over de *taal*, vooraf wordt gegaan door een hoofdstuk over de ethiek en de relatie tot de Grieken. De slothoofdstukken reflecteren op de verhouding van Gadamers hermeneutiek tot de filosofie überhaupt en op de grote debatten waartoe zij in de 20^e eeuw aanleiding heeft gegeven (met Habermas, Derrida, Rorty, Vattimo e.a.). Di Cesare neemt het steeds op voor Gadamer, en constateert fijntjes dat auteurs die Gadamers hermeneutiek rechtstreeks hebben aangevallen, bijv. uit zorg over dreigend 'subjectivisme' in de interpretatie, inmiddels vergeten zijn, terwijl de hermeneutiek uit alle debatten die zij met grote 20^e-eeuwse denkers heeft gevoerd, versterkt tevoorschijn is gekomen. Di Cesare stelt zich vervolgens niet de vraag of dat laatste misschien niet ook een *grondiger* kritiek op de hermeneutiek zou kunnen impliceren, één die behelst dat een filosofie die *elke* tegenwerping aan kan tenslotte *zelf* niets meer kan voorstellen. Di Cesare benadrukt dat Gadamers hermeneutiek geen theorie van de interpretatie, maar één van het verstaan wil zijn. Daaruit blijkt dat zij niet begrepen kan worden zonder belichting van haar verworteling in de fenomenologie – een wijsgerige stroming waartegen de hermeneutiek, ten onrechte, vaak wordt afgezet. Verder maakt Di Cesare enig werk van met name de confrontatie met Derrida. Hieruit blijkt mijns inziens eerder een grote verwantschap dan een contrastpositie. Aan Ricoeur besteedt Di Cesare merkwaardig genoeg bijna geen aandacht, terwijl die toch als de laatste grote hermeneuticus beschouwd zou kunnen worden. Het boek als geheel is zeer goed gedocumenteerd en bevat vele verwijzingen naar secundaire literatuur. Ook gaat het in op de doorwerking van Gadamers hermeneutiek binnen de geesteswetenschappen. Een mooi eerbetoon aan een belangrijk filosoof!